

DE WERKEN VAN
JACOB HAAFNER

Het kan raar gaan in de literatuur. Iedereen kent Multatuli en prijst hem voor de manier waarop hij het opnam voor de inheemse bevolking van het toenmalige Nederlands-Indië. Maar Jacob Haafner, die vele tientallen jaren daarvoor veel verder gaande ideeën spuide, is door iedereen vergeten. Toch waren zijn boeken over zijn belevenissen in het Verre Oosten, met name India en Ceylon, een tijdlang zeer populair. Ze werden bijvoorbeeld vertaald in het Duits, Frans en Engels, iets wat niet elke Nederlandse schrijver overkomt. Zelfs in Engeland kreeg hij goede kritieken, hoewel hij de Engelsen niet spaarde. Haafner was na zijn jarenlange verblijf in het Verre Oosten als zeeman, VOC-beambte en vrijburger tot de conclusie gekomen dat de Europeanen de Aziatische volkeren niets dan ellende berokkenden. De Engelsen maakten het volgens hem daarbij door verraderlijkheid, arrogantie en kilheid verreweg het bontst. Het uitbeeld raken van de werken van Haafner heeft mogelijk iets te maken met het feit dat reisliteratuur lange tijd in smaakmakende letterkundige kringen uit de gratie was. Vorig jaar kwam daarin een ommekeer en misschien is dat een van de redenen die de Walburg Pers ertoe brachten zijn reisverhalen opnieuw uit te geven. Het eerste deel is inmiddels verschenen. Zoals we van deze uitgeverij gewend zijn gaat het om een goed verzorgd boek met een heldere biografische schets van Haafner van de bewerkers Jaap de Moor en Paul van der Velde. Haafners schrijfstijl is, zoals dat in zijn tijd gebruikelijk was, wat bloemrijk, maar aan de andere kant ook zo vlot en beeldend dat een hedendaagse lezer er veel plezier aan kan beleven. Daarbij zijn zijn avonturen, variërend van gevangenneming door Indiase krijgsbenden tot liefdesavonturen met een Indiase danseres, wel zo meeslepend dat men het boek maar moeilijk ter zijde kan leggen. De Werken van Jacob Haafner, Deel 1, ISBN 90 6011 777 8, kost f 69,50.

1280

vB